Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2026/2027 w Szkole Podstawowej w Jabłkowie

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 820) – art. 98 ust. 1 pkt 16,
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325 ze zm.) – § 5 ust. 1.

Działania związane z doradztwem zawodowym to ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez szkołę, których celem jest przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych oraz wspieranie ich w tym. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Program stanowi realizację koncepcji orientacji zawodowej, w której uwzględnia się etapy rozwojowe uczniów oraz specyfikę szkoły. Program realizacji doradztwa zawodowego to ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów poszczególnych klas pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i przyszłą karierą zawodową. W kształtowaniu orientacji zawodowej w niniejszym programie ważną rolę odgrywa rozwijanie kompetencji kluczowych w ramach podstawy programowej, tj. postaw kreatywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i współpracy zespołowej. Nauczyciele realizujący niniejszy program orientacji zawodowej jednocześnie podejmują wspólne działania mające na celu angażowanie rodziców, innych nauczycieli, pracowników szkoły i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w wypracowanie efektów kształcenia zapisanych w podstawie programowej.

Działania wewnątrzszkolnego sytemu doradztwa zawodowego (WSDZ) umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych,
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego,
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności,
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

	Cele orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego	Działania związane z realizacją orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego skierowana do uczniów	Tematyka działań – realizowane poszczególne treści programowe	Osoby odpowiedzialne, terminy realizacji działań	Metody i formy realizacji działań
DLA KLAS I–III	wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji	1) sprawdzenie zapotrzebowania na działania doradcze w klasie – określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów; 2) realizacja treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w trakcie bieżącej pracy z uczniami (rozbudzenie świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwianie poznania siebie i swoich predyspozycji zawodowych); 3) współpraca wychowawców klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; 4) organizacja konkursów zawodoznawczych; 5) organizowanie kącików, wystaw o tematyce edukacyjno-zawodowej;	**1. Poznanie siebie** Uczeń: 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych. **2. Świat zawodów i rynek pracy** Uczeń: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową	**Dyrektor** odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej a instytucjami zewnętrznymi, zapewnia warunki do realizacji w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz wspomaga realizację tych działań. **Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej** realizują treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego, przygotowują uczniów do udziału w konkursach, np. zawodoznawczych, organizują w sali kąciki zainteresowań o tematyce edukacyjno-zawodowej przez cały rok szkolny, w trakcie bieżącej pracy z uczniami.	**Metody:** 1) wywiad, 2) zajęcia grupowe z zastosowaniem metod aktywizujących w pracy z uczniami, dobieranych z uwzględnieniem m.in. wieku uczestników zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte (np. aktywizujące problemowe – burza mózgów, dyskusja, metoda dramy – inscenizacje i odgrywanie ról, metody audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne, treningi umiejętności

		6) współpraca doradcy zawodowego z innymi nauczycielami i specjalistami – udzielanie porad i konsultacji indywidualnych; 7) kontakt z rodzicami w kontekście wykonywanego przez nich zawodu oraz możliwości zaproszenia do klas. 8) organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów (zgodnie z realizowanymi treściami podstawy programowej); 9) organizowanie uroczystości i imprez szkolnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy; 10) nawiązanie i utrzymanie kontaktu z różnymi osobami (w kontekście poznawania różnych zawodów i dziedzin, jakimi zajmują się inni), spotkania z ciekawymi ludźmi z różnych sektorów: bezpieczeństwa i ratownictwa, demokracji i dialogu społecznego, dobroczynności, działalności międzynarodowej, działań strażniczych, edukacji i wychowania, ekologii i zrównoważonego rozwoju, ekonomii społecznej i rynku	specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. **3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie** Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich. **4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-**	**Pedagog** nawiązuje kontakt z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz pozostałymi realizatorami działań WSDZ. **Doradca zawodowy** współpracuje z nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym. **Nauczyciel – bibliotekarz** organizuje cykliczne czytanie wierszy o zawodach dla najmłodszych uczniów, np. konkurs recytatorski o zawodach dla klas I-III w trakcie roku szkolnego	społecznych, mini wykłady, pogadanki, techniki plastyczne, metody wzmacniające – myślenie kreatywne, gry i zabawy); 3) wycieczki tematyczne 4) spotkania i warsztaty dla rodziców 5) uroczystości, imprezy; 6) spotkania z przedstawicielami różnych zawodów w uzgodnieniu z rodzicami i doradcą zawodowym;

		pracy, kultury i historii, mediów, nauki i techniki, nowych technologii, ochrony zdrowia, polityki społecznej, rozwoju lokalnego, sportu i hobby; wolontariat.	**zawodowych** Uczeń: 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.		
DLA KLAS IV–VI	poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i	1) określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów; 2) eksponowanie treści z zakresu nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; 3) włączenie do planów wychowawczych zagadnień z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; 4) współpraca z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; 5) realizacja tematów związanych z orientacją	**1. Poznawanie własnych zasobów** Uczeń: 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	**Pedagog** utrzymuje kontakt z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, z pozostałymi realizatorami działań WSDZ (np. PPP, PUP-em, przedsiębiorcami, pracodawcami). **Doradca zawodowy** współpracuje z nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym. **Nauczyciel – bibliotekarz** współpracuje z doradcą zawodowym, innymi nauczycielami i specjalistami, opracowuje i analizuje zasoby biblioteczne dotyczące	**Metody:** 1) badanie zapotrzebowania na działania doradcze w klasie (wywiad) 2) zajęcia z psychologiem lub pedagogiem doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, współdziałania w grupie, radzenia sobie ze stresem; 3) udostępnianie informacji o zawodach, szkołach; 4) spotkania z przedstawicielami

	rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji	zawodową i doradztwem zawodowym; 6) włączanie się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych 7) współpraca z rodzicami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; 8) współpraca doradcy zawodowego z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; 9) wskazywanie uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu; 10) opracowanie, aktualizowanie i udostępnianie zasobów biblioteki szkolnej, dotyczących doradztwa zawodowego; 11) umożliwienie poznania i współdziałania z organizacjami pozarządowymi, np. w formie wolontariatu (w kontekście poznawania różnych zawodów i dziedzin, jakimi zajmują się inni), spotkania z ciekawymi ludźmi z różnych sektorów:	**2. Świat zawodów i rynek pracy** Uczeń: 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą. **3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie** Uczeń: 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;	doradztwa zawodowego, włącza się w organizację i instytucje zewnętrzne projektów z zakresu doradztwa zawodowego przez cały rok szkolny. **Nauczyciele – wychowawcy** rozpoznaje i wspiera uzdolnienia dzieci przez cały rok szkolny.	różnych zawodów, udzielanie indywidualnych porad uczniom; 5) organizowanie wycieczek; 6) spotkania z przedstawicielami różnych zawodów w uzgodnieniu z rodzicami i doradcą zawodowym.

		bezpieczeństwa i ratownictwa, demokracji i dialogu społecznego, dobroczynności, działalności międzynarodowej, działań strażniczych, edukacji i wychowania, ekologii i zrównoważonego rozwoju, ekonomii społecznej i rynku pracy, kultury i historii, mediów, nauki i techniki, nowych technologii, ochrony zdrowia, polityki społecznej, rozwoju lokalnego, sportu i hobby; wolontariat.	3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy. **4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych** Uczeń: 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.		
DLA KLAS VII–VIII	przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających	1) określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów; 2) diagnozowanie zapotrzebowania uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym; 3) konsultacje indywidualne z uczniami i rodzicami – pomoc uczniom w planowaniu kształcenia i kariery	**1. Poznawanie własnych zasobów** Uczeń: 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu	**Pedagog** utrzymuje kontakt z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i pozostałymi realizatorami działań WSDZ **Doradca zawodowy** realizuje zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uczniami klas VII i VIII, współpracuje z nauczycielami w	Metody: 1) badanie zapotrzebowania na działania doradcze w klasie, wywiad 2) zajęcia grupowe z zastosowaniem metod aktywizujących w pracy z uczniami, dobieranych z uwzględnieniem

	znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji	zawodowej; 4) organizowanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły, podnoszącej efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem; 5) realizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego – grupowe zajęcia z doradcą i wynikające z ramowego planu nauczania, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uczniami; 6) organizowanie wspomagania realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; 7) współpraca z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ucznia; 8) udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów; 9) organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy; 10) informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych, o wydarzeniach takich jak targi edukacyjne;	ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb. **2. Świat zawodów i rynek pracy** Uczeń: 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami	zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym, planuje, koordynuje, monitoruje i dokonuje ewaluacji działań związanych z doradztwem, podejmowanych przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami. **Nauczyciel – bibliotekarz** współpracuje z doradcą zawodowym, innymi nauczycielami i specjalistami, opracowuje i analizuje zasoby biblioteczne dotyczące doradztwa zawodowego. **Nauczyciel – wychowawca** włącza w zajęcia realizowane w świetlicy treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego. **Poradnia psychologiczno-pedagogiczna** (PPP) utrzymuje kontakt z doradcami zawodowymi, którzy mogą być wsparciem w przeprowadzeniu zajęć w szkole – zgodnie z ustalonym harmonogramem.	m.in. wieku uczestników zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte; 3) zajęcia z psychologiem lub pedagogiem, doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, współdziałania w grupie i radzenia sobie ze stresem; 4) foldery, plakaty – udostępnianie informacji o zawodach, szkołach; 5) targi pracy, warsztaty, wystawy, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów – udzielanie indywidualnych porad uczniom; 6) wycieczki do zakładów pracy; 7) przygotowanie z uczniami indywidualnych planów działania, teczek, portfolio;

		11) organizowanie wycieczek zawodoznawczych; 12) umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowych poprzez strony internetowe, Facebook, tablice informacyjne, e-dziennik; 13) udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów, e-zasobów), ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych; 14) organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursów, festiwali, prezentacji zawodów; 15) organizowanie różnych akcji z innymi szkołami, np. targów szkół, mini targów pracy, kontakt z doradcą zawodowym (koordynatorem doradztwa zawodowego) i z pozostałymi nauczycielami; 16) możliwość współdziałania z organizacjami pozarządowymi (np. w formie wolontariatu) w kontekście poznawania różnych zawodów i dziedzin, jakimi zajmują się inni, spotkania z ciekawymi ludźmi z różnych sektorów: bezpieczeństwa i ratownictwa, demokracji i	pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji. **3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie** Uczeń: 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia	**Doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy** (PUP) prowadzi panele informacyjne o tym, co wziąć pod uwagę podczas wyboru dalszego kierunku edukacji, i o różnych projektach skierowanych do młodzieży przez cały rok szkolny. **Przedstawiciele przedsiębiorców i pracodawców** dzielą się informacjami na temat tego, w jaki sposób szukają pracowników, którzy spełniają odpowiednie wymagania, co to jest rekrutacja i jak ten proces wygląda, jakie są najczęściej popełniane błędy w aplikowaniu na dane stanowisko, jakie są ich oczekiwania wobec absolwentów szkół i uczelni wyższych, w jaki sposób uczestnictwo w zajęciach z doradztwa zawodowego może pomóc w wyznaczaniu i osiąganiu celów zawodowych i dlaczego to jest takie ważne – w trakcie roku szkolnego.	8) organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów; 9) grupowe zajęcia z doradcą zawodowym; 10) organizacja spotkań dotyczących dbania o zdrowie i bezpieczeństwo, kształtowania właściwych nawyków, udzielania informacji zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów; 11) sesje indywidualne lub/i warsztaty dla młodzieży, rodziców, nauczycieli i dyrektora z coachem, osobami z działu HR (Human Resources) przedsiębiorstw, psychologiem; 14) panele informacyjne.

		dialogu społecznego, dobroczynności, działalności międzynarodowej, działań strażniczych, edukacji i wychowania, ekologii i zrównoważonego rozwoju, ekonomii społecznej i rynku pracy, kultury i historii, mediów, nauki i techniki, nowych technologii, ochrony zdrowia, polityki społecznej, rozwoju lokalnego, sportu i hobby; wolontariat. 17) spotkania z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) – wskazanie uczniom, jak skutecznie poszukiwać pracy, jak sporządzić dokumenty aplikacyjne, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, jakie wymogi stawiają pracodawcy kandydatom do pracy.	się przez całe życie. **4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych** Uczeń: 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.	**Coachowie** przeprowadzają np. sesje indywidualne lub/i warsztaty dla młodzieży, rodziców, nauczycieli i dyrekcji.	